

על נוהג קדום מאבות החסידות של אפיית מצות מקמח קטניות המובא בקובץ "בית אהרן וישראל" (גל' סד, עמ' קסז), יש להוסיף את המובא בכתבי ר"י שו"ב (בכת"י): "בעיר מוש, בימי הלעכויער [הרה"ק רבי מרדכי זיע"א] היו אוכלים שרויה בפסח, ורק ג' אנשים: הרב ר' יחיאל [רבה של מוש ותלמידו של הרה"ק רבי מרדכי מלעכויער זיע"א] וזכרי' אביו של יעקב ליב, ועוד אחד [לא היו אוכלים מצה שרויה], וקמח מרעצקע טחונה - היו אוכלים כולם לבר הרב ר' יחיאל, [כי] פעם א' אמר

שנה כב גליון ד (קל) ————— (תריז) קמה

הלעכויצער בעת שהביאו הקמח מרעצקע, אמר: הראו לי הרעצקע, ותחב כפו ולקח בכפו רעצקע, והראה שנמצא שם חטה אחת, ופקד שלא ישתמשו עוד רעצקע לפסח. ואמר אדמו"ר מק' [הרה"ק רבי משה מקאברין זיע"א] ע"ז [על זה]: גלוי וידוע שלא הי' שם חטה, כי הכיר את האנשים הבוררים הרעצקע שהיו חסידים כשרים, ובררו אחת לאחת, ורק רצון יראיו יעשה, שלא הי' ברצון הלעכויצער שישתמשו [במצות מקמח קטניות] ועל כן נתהווה זה [שימצאו חטה לאחר הבירור].

יתכן ומנהג זה של מצות מקמח קטניות, היה עדיין קיים בימי מרן אור ישראל מסטאלין זיע"א, כי באחת משיחותיו של הרה"ח ר' צבי פיצ'ניק ז"ל, שהיה משמש בבית מרן זיע"א, בעת שתיאר את המנהג מאכילת לאטקעס בחנוכה מקמח רעצקע, המשיך ואמר שלקראת פסח היו טוחנים את הרעצקע... אך משום-מה הופסקה שיחתו, ולא זכינו לתיאור מלא של מנהג זה בתקופתו.

אברהם אביש שור